

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Beregsana”: „Berzovia”, „Bihoreană”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare”
Miercurea, „Cassa de păstrare” Seliște, „Chioreană”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economul”,
„Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănișterul”, „Hațegana”, „Hondoleană”, „Hunedoara”, „Iulia”, „Lipovana”, „Lugoșana”, „Luceafărul”, „Mecur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcană”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patria”, „Plugarul”,
„Poporul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”, „Timișana”, „Ulpiana”,
„Victoria”, „Vlădeasa” și „Zlăgnea”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 16.—, pe 1/2 an K 8.—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul IV.

Sibiu, 7 Iunie 1902.

Nr. 23.

Influența circulației efectelor și a plăților asupra comerțului universal.

Dintre aparițiunile, cari influențează asupra debitului și creditului în comerțul universal, mai des amintită este aceea, că națiunile debitoare trebuie să folosească o parte din plusul exportului lor pentru răscumpărarea dela străinătate a cupoanelor decădute, iar națiunile creditoare, d. e. Anglia, Franța, Olanda și Germania exportează cupoane, ca să plătească plusul importului de mărfuri. Ce sume enorme circulează în acest mod în comerțul universal, nu se poate spune cu siguranță, fiind-că lipsesc date pozitive suficiente. Cât de exactă va fi taxarea, că Anglia primesc anual dela străinătate cam 1800 milioane Mărci sub titlul interese, e greu de controlat. Despre Germania a publicat profesorul G. Schmoller, din incidentul anchetei de bursă, o evaluățiune lucrată pe baza timbrării oficiale a efectelor străine importate, după care la 1893 erau plasate în Germania vr'o 10 miliarde Mărci în efecte străine, cari aduceau o rentă anuală de 500 milioane Mărci. De atunci nu s'au mai publicat în Germania rezultatele supratimbrării și nici cifrele statistice asupra emisiunii nu s'au tipărit într'o formă mai practică, ca să se poată constata pe baza lor valoarea ce o reprezintă acum efectele străine cari se află în posesiune germană. Cele mai noue date le-a publicat Franța în 1901, în cari sunt cuprinse hârtiile străine de stat prezentate spre supratimbrare din 1884—1900; din statistica aceasta reiasă, că capitalul nominal plasat în efecte făcea 16.729.6 milioane franci. Lângă acestea sunt a se adaoga încă 3½ miliarde în acțiuni, obligațiuni, etc. de întreprinderi externe, scoase din fasiunile de contribuțiune. De altă parte Austro-Ungaria și Rusia au încercat, din prilejul regulării valutei, să stabilească ce sumă se consumă anual de plata cupoanelor și dividendelor la acționarii externi din bonul realizat pentru excedentul exportului. După o taxare privată Statele-unite au plătit în 1900 proprietarilor europeni de efecte americane 100 milioane dolari din suma rotundă de 649 milioane, cât a făcut excedentul aproximativ al exportului.

Nivelul cursului la împrumuturile de stat germane este neproportional de scăzut în raport cu un mare număr de împrumuturi externe, dacă se ia în considerare datoria de stat, care face cam 13 miliarde,

o sumă care nici decum nu este prea mare față de situația financiară și economică a Germaniei, căci atât în Prusia cât și în alte state singuratiche numai proprietatea productivă reprezintă cu prisos contravaloarea; iar pentru datoriile imperiului garantează toate statele aliate. Causa acestei aparițiuni este a se căuta poate în împrejurarea, că Germania nu are încă atâta capital disponibil de investit ca Anglia și Franța, nu are încă atâția capitaliști, cari voesc și se pot mulțami cu venitul mic de interese al hârtiilor de stat de clasa primă.

Cât au crescut datoriile naționale ale lumii în cei din urmă 100 de ani se vede din tabloul următor (în milioane mărci):

la anul	1793	1820	1848	1862	1882	1900
erau:	12,000	30,660	36,150	56,200	110,250	131,047.

Dar nu mai puțin a crescut și averea națională a popoarelor. Astfel se calculează că averea națională a Angliei, a Uniunii americane, Franței și Spaniei a crescut între anii 1800 până la 1895 dela 85 la 867 miliarde mărci, așa dar mai mult decât îndecit, pe când datoria națională a acestor țeri s'a sporit dela 5.8 la 50 miliarde mărci, adică nu tocmai de 9 ori. După o lucrare statistică averea mobilă și imobilă a Europei la finea anului 1900 făcea 1175 miliarde mărci, la cari participa Anglia cu 295, Franța cu 247, Germania cu 201, Rusia cu 160, Austria cu 103, Italia cu 79, Belgia cu 25 și Holanda cu 22 miliarde. Averea mobilă singură e prețuită la 500 miliarde mărci, dintre cari Anglia posedă de 106, Franța de 65, Germania de 37, Rusia de 14, Austria de 10, Italia de 7, Belgia de 7 miliarde.

Dar astăzi nu se mai mărginesc rentele după capital ale națiunilor creditoare la interesele descrise până aci, pe cari le primesc proprietarii de hârtii de valoare. În altă formă încă plasează Europa medie și vestică capitaluri în străinătate, cari reclamă plățirea de rente în comerțul internațional. Odimioară ajutau capitaliști englezi și belgieni cu banii lor fondarea de industrii în țerile mai sêrace, astăzi rolul lor în mare parte a trecut în mâni germane. Capitaliști germani întemeiază ați fabrici și tot felul de întreprinderi, concurând cu capitaliștii englezi, francezi, belgieni, etc. în Rusia, Ungaria, Țerile balcanice, America sudică, etc. „Emigrațiunea capitalului” este un fenomen însemnat, ce e drept vechiu, care însă a câștigat o importanță deosebită în secolul al 19-lea. Această emigrațiune a capitalului — independent de amestecul statului — zace în parte în nizuința de a exploata șansele de câștig

în ținuturi de nou descoperite sau încă puțin exploatare. Emigrațiunea capitalului este influențată în parte și prin dările protecționiste. Asupra lucrătorilor, ori-ce politică, care favorizează emigrațiunea capitalului, are o influență desastroasă, fiind-că le reduce ocaziunea de lucru pe piața indigenă.

La această circulațiune în debitul și creditul comerțului internațional, care se repetesce regulat, se mai asociază și alte împrejurări extraordinare foarte importante, pe cari le vom aminti aci. Acestea sunt: Bonurile, întrucât efectele străine se întorc în țeara de emisiune, prin amortisațiune sau în urma cumpărării de capitaliști din țara indigenă, și invers plățile, întrucât se trimit capitaluri în străinătate — la emisiunea unui împrumut sau la participarea capitaliștilor la alte întreprinderi externe. Tot aci aparțin creditele și debitele, cari rezultă în comerțul internațional din împrejurarea, că așa numitul capital flotant inundează continuu, când o piață de bani, când altă piață, după starea etalonului de discount și a reportului. Aceste strămutări extraordinare ale capitalului au o importanță deosebită, pentru-că ele facilitează rezolvirea netedă a unui perturbățiuni trecătoare între stat și stat în schimbul de mărfuri sau plătiri de rente, fără a face necesare expedițiuni enorme de metal nobile și fără ca să se producă o lipsă sau o abundență de mijloace de circulațiune, a căror aparițiune momentană nu e dorită.

Câte-va exemple vor clarifica mai bine aceste situațiuni complicate. În anul 1901 a avut Europa recoltă slabă, iar exportul din America a luat dimensiuni mari. A spori tot așa de iute și în aceeași măsură exportul de mărfuri al Europei la America ar fi fost foarte dificil. S'a ajutat însă în alt mod, și anume arbitrageurii, adică bursierii cari știu să profite de diferențele de preț ale hârtiilor de valoare pe diferitele piețe, cumpărând în Germania sume considerabile de efecte americane și le expediară americanilor, cari doreau să plaseze cu interese sumele incuse din exportul de bucate. Cel mai celebru cas al unei astfel de transmisiuni extraordinare este desdaunarea speselor de rebel de 5 miliarde franci după rebelul din 1870/1, pe care Franța a plătit-o Germaniei în timp foarte scurt și în forma cea mai cavalerescă. Plătirea celor 5 miliarde s'a efectuat: în numărul 617 milioane franci, în bilete de-ale băncii franceze 125 milioane, în prețul de rescumpărare al liniilor ferate din Alsacia-Lotaringia 325 milioane, iar restul de 4248 milioane franci, în cari sunt cuprinse și interese, în cambii. Cambiile au fost cumpărate de guvernul francez, iar resursele au fost câștigate prin împrumuturi, subscrise mai ales de francezi. Economia națională franceză câștigă bonurile puse la dispozițiunea guvernului în formă de cambii asupra Londrei, etc. mai întâi exportând mai multă marfă în străinătate, decât importa și al doilea vândând capitaliștii francezi efecte italiene, turcesci și peste tot externe, ca să-și procure mijloacele de lipsă pentru a subscrie împrumuturile indigene. De altă parte Germania la primirea desdaunării speselor de rebel mări importul de mărfuri din străinătate, prin ceea-ce bonurile economiei naționale germane câștigate dela străinătate scădură repede.

(După S. u. R. Z. de —).

Progresele economice ale României.

Din incidentul serbării aniversare a 25-a dela începutul resboiului din 1877, toate ziarele și revistele din România și dela noi s'au ocupat de progresele realizate de Regatul român pe toate terenele. „Creditul“, ziar al intereselor economice, consacră și el un articol referitor la rezultatele dobândite de România din punct de vedere economic și financiar dela 1877 încoace.

Dăm și noi părțile mai marcante ale numitului articol din Nr. 21 dela 19 Maiu a. c.

Independența odată câștigată, a trebuit să ne îndreptăm privirile, să ne ațintim mințile, să ne aplicăm toate puterile la dezvoltarea economică, fără de care putere adevărat politică nu poate să existe.

Agricultura, industria, comerțul, finanțele, ramuri principale ale economiei noastre naționale, au făcut în cursul celor douăzeci și cinci de ani progrese îmbucurătoare și datoria noastră este să arătăm starea în care ne aflăm în 1877 din punctul de vedere agricol, industrial, comercial, financiar și social și starea unde am ajuns astăzi.

În trăsuri generale, agricultura noastră a făcut progrese însemnate, grație cunoștințelor speciale răspândite în țară de școalele de agricultură; în afară de aceasta, mașinile de tot felul nu mai puțin au contribuit ca să se dea agriculturii o mai mare întindere, să se înlesnească munca istovitoare a săteanului și să se ajungă la o producțiune cantitativă și calitativă mai mare.

Dacă pătrundem însă în marea industrie agricolă propriu zisă, vedem de îndată că dacă cultura cerealelor a făcut progrese celelalte ramuri au dat îndărăt în dauna bunului traiu al săteanului.

Crescerea vitelor nu se mai practică pe o scară atât de întinsă ca odinioară, cultura gândacilor de mătase a dispărut aproape, cultura albinelor începe, cultura plantelor textile d'abia se mai practică ici și colo. După cum se vede un câmp întins de activitate a rămas înțelenit și datoria noastră de aci înainte este ca să facem să reinvie aceste ramuri producătoare de avuții.

Industria, cu ajutorul tarifelor vamale și a legilor dătătoare de avantajii diferite, a făcut progrese simțitoare, dar ca în totdeauna când se întreprinde ceva nou s'au făcut și unele exagerări cari au fost în detrimentul economiei noastre naționale. Nu s'a știut alege adevăratele industrii potrivite țării noastre și am ajuns acum ca unele industrii protejate să constituie adevărate monopoluri și să impedeze libera dezvoltare a altor industrii. Și în această direcțiune trebuie să se facă studii amănunțite și să se dea industriei îndrumarea potrivită cu starea noastră economică.

Comerțul nostru, atât interior cât și exterior a propășit în mod cât se poate de favorabil. Drumurile de fer, șoselele, porturile, convențiunile comerciale au schimbat cu desăvârșire condițiunile în cari se practica comerțul înainte de 1877; ați suntem în legături comerciale cu toată lumea aproape și nu ne îndoiim că față cu pozițiunea noastră geografică și a avuțiilor noastre vom asista la o creștere din ce în ce mai mare a comerțului nostru.

Exploatațiunile noastre miniere au început și ele să ia o întindere din ce în ce mai mare și în deosebi

petroleul, pe care l' avem în abundență, constituie pentru țara noastră o avere considerabilă.

În ce privește finanțele, progresele realizate în cei douăzeci și cinci de ani de la război încoace sunt vădite. Veniturile statului au crescut în proporțiuni însemnate și cum ele nu au fost suficiente pentru a asigura renascerea noastră economică, am recurs la împrumuturi pe cari străinătatea ni le-a acordat încredințate în propășirea noastră economică.

Băncile de tot felul, în frunte cu Banca națională, au dat o nouă putere de viață tranzacțiilor de tot felul și faptul prosperității lor denotă în deajuns repede noastră dezvoltare pe tărâmul economic.

Din punctul de vedere social am continuat pe calea apucată, continuând cu improprietărea sâtenilor, luând măsuri de protecțiune în ce privește tocmelile agricole, înființând școli, spitale etc. și dacă nu am ajuns încă la o îmbunătățire reală în starea sâtenului este că timpul nu a fost de ajuns pentru ca să putem îndeplini totul în linisec.

Usura și instituturile financiare.*)

Cu toate-că în Ungaria, inclusive Croația și Slavonia, au fost deja în anul 1900 în total 2865 institute de bani, între cari române 81, iar de present numărul lor e și mai mare, și cu toate-că legile contra usurei sunt destul de stricte, totuși usurarii fără inimă și fără frică de Dumnezeu găsesc teren vast și favorabil pentru manoperele lor.

Partidul agrar, în frunte cu contele Károlyi Sándor, vădând marele pericol, la care este expusă din cauza usurei masa poporului de rënd, a pornit un curent puternic în contra acestei plăgi fatale. Anume: s'a pus la cale adunarea de date referitoare la usurăriile din diferitele regiuni ale țării; apoi s'a ținut un congres de juriconsulți și economiști la Budapesta.

Între datele adunate de pretutindeni se remarcă în deosebi dosarul întocmit de dl avocat Dr. Florentin Mihályi din Sighetul Marmăției. Adecă tot Românii în locul prim năpăstuiți.

Nu vom înșira casuri speciale din lunga listă a cămătăriilor ne-mai pomenite din părțile Maramureșului. Ajunge să spunem că un individ a fost declarat usurar în 380 de casuri, altul în 37, și iar altul în 23 de casuri, etc. Cametele, și în cele mai multe casuri spele cauzate victimelor, se urcă de regulă la sute de procente.

Cu chipul acesta populațiunea merge cu pași grabnici spre totală ruină materială și morală; iar parte mare trebuie să emigreze.

Pentru-ca să se pună stavilă răului, este neapărat de lipsă ca guvernul să intervină fără amânare și cu toată energia. El va trebui să stăruie pentru descoperirea tuturor usurarilor și pedepsirea exemplară a lor; mai departe va trebui să pună la cale ameliorarea situațiunii economice a poporului.

Dar nici noi nu trebuie să stăm cu mâinile în sin, așteptând ajutoare dela alții.

Fiind-că e vorba de Maramureș, și îndeosebi de Românii de acolo, suntem siguri, că dacă în 2—3 locuri ale aceluși comitat s'ar fi înființat institute financiare românesce, multe desastre ar fi fost înlăturate; precum de fapt se înlătură în toate comitatele unde băncile se înființează.

Să luăm s. e. comitatul Sibiiu. În acest comitat sunt 8 institute financiare românesce mai mari, între cari și puternica „Albina“ și cel puțin totatătea institute sistem Raiffeisen. Și totuși e mare numărul oamenilor noștri care împrumută dela numeroasele institute financiare străine, în parte și dela cămătari. Fără aceste institute și pe aici și în alte părți usurația ar fi în floare.

E timpul suprem ca și Maramureșenii să se scoată de sub tutela străinilor în privința financiară și să se scuture de cămătari. Aceasta se poate ajunge prin înființarea de bănci românesce. Facă și dênșii ca cei dela Săn-Miclăușul-mare, cari încă se găsesc la linia de demarcațiune între Români și alte neamuri.

Dar noi suntem de convingerea, că nici o comună n'ar trebui să fie lipsită de un institut financiar. Câte un Raiffeisen ar prinde bine ori cărei comune de ale noastre. Aceste sunt anume menite, ca să împrumute sume mici, fără umblet și fără spese, în casuri de urgență. Și în cele din urmă fie-care comună ar pute găsi mijloacele de lipsă pentru înființarea acestor institute folositoare.

De aproape 4 ani se lucră cu mult zor la înființarea de mici însoțiri de credit prin comune, cari să stee în legătură cu însoțirea de credit regnicolară centrală. Până acum s'au înființat câteva sute de atari însoțiri și numărul lor se sporesce an de an.

În interesul nostru ar fi, credem, ca Delegațiunea Băncilor noastre să studieze și această chestiune și să stăruie pentru înființarea de însoțiri financiare locale, cari să fie ca totatătea arterii ale instituturilor mai mari.

Aceasta ar trebui să se facă și din motivul, că — precum s'a dovedit în Nr. 6 din a. c., al acestei reviste — numărul instituturilor noastre financiare față de numărul celor străine din întreaga țeară corespunde numai la 2.82%, iar față de institutele din teritoriul locuit de Români proporțiunea băncilor noastre încă este abia de 7.86%.

Apoi este un principiu vital pentru noi acela: de a nu perde un teren, care în 10—20 de ani nu va mai fi de salvat. S.

Taxațiunea imobilelor.

A) Realități de casă.

(#) O realitate care se găsește în folosință, se poate taxa în două feluri, și anume:

1. după venit (renta de zidire),
2. după valoarea de vânzare (valoarea de zidire).

Ambele aceste feluri de taxare dau adese-ori rezultate diferite. Scopul taxațiunii va decide apoi, dacă este a se lua în considerare valoarea mai mică sau mai mare, sau dacă va fi de considerat valoarea mijlocie. În general valoarea medie este cea mai corectă, deoarece-aceasta ia în considerațiune nu numai terenul*) neșidit, aparținător realității, ci în acelaș timp se exerciază și un control asupra împregiurării, dacă chiria corespunde capitalului investit în realitate.

Obiecte, cari se taxează fără considerație la venitul lor, se pot evalua numai după valoarea de zidire.

Taxațiunea după venit sau după renta de zidire se face astfel, că se va lua de basă media**) venitul curat anual al realității, care sumă capitalisată ne va da valoarea rentei de zidire. Capitalisarea se face

*) Publicăm acest articol cu observarea că nu ne putem identifica cu toate părerile autorului.

*) Există obiecte mici cu curți și cu grădini mari.

**) Media la 3 ani din urmă este suficientă.

după calculul intereselor simple — venitul curat multiplicat cu 100 și divizat prin procentul de interes — când renta este perpetuă sau cel puțin se poate aștepta încă pe 100 de ani dela momentul taxațiunii. Dacă însă durata rentei ar fi sub 100 de ani, capitalizarea va fi corectă dacă se va face după calculul intereselor compuse.

Când renta este atât perpetuă cât și temporală, ca d. ex. la case libere de dare, vor găsi aplicare ambele calculațiuni de capitalizare. Ca procent de interes trebuie să se ia etalonul pentru valorile populare.

Compunerea unui calcul al veniturilor realității de taxat, îndeosebi la case închiriate, este foarte ușoară, deoarece-ce toate datele necesare se găsesc documentate.

Venitul curat se va putea erua ușor, dacă din venitul brut se vor detrage toate spesele, ca d. ex. reparaturile, spesele de administrație, premiile de asigurare, deteriorări, etc.

Taxațiunea după valoarea de vânzare sau valoarea de zidire se face astfel, că la suma speselor de zidire se adaugă valoarea terenului supraedificat. Ambele aceste valori au un preț variabil după timp și loc, care fiind notoric, se poate ușor erua. Deoarece-ce însă spesele de zidire se pot înțelege numai pentru zidiri noi, acelea la o zidire deja veche, vor fi egale cu spesele unei clădiri noi — minus deteriorarea pe întreaga durată a folosirii obiectului.

Pentru mai ușoara aflare a factorilor de calcul la taxațiunea realităților de casă dăm aci următoarea

T a b e l ă

despre spese de zidire, durată, deteriorare și reparaturi la edificii.

N u m i r e a	Spese de zidire în calcul mediu și în coroane		Durata în ani	Deteriorare pro anno în %	Reparaturi pro anno în %
	per metru □				
	parter	pentru fiecare etaj			
<i>Case de locuit</i>					
Case în oraș, de rangul I.	180	72	250	0·4	0·3
" " " " mijloc . . .	120	48	200	1·5	0·3
" " " " ordinare . . .	90	36	150	0·7	0·4
Case la sate de prima ordine	120	48	200	0·5	0·4
" " " " mijloc . . .	90	36	160	0·6	0·5
" " " " ordinare . . .	60	24	100	1—	0·75
Case pe munți, bune . . .	90	36	160	1·6	0·5
" " " " de mijloc . . .	60	24	120	0·8	0·7
" " " " ordinare . . .	40	20	80	1·25	1—
Casarme masive	32	16	60	1·7	1·25
" " de lemn	14	8	25	4—	3·3

B) Realități de câmp.

Aceste realități consistă din arături, livezi, pășuni, grădini, plantațiuni diverse, etc.

Bonitatea fiecăreia din aceste entități este atât de variată, încât indicarea unui calcul mijlociu nu are nici un folos practic la o eventuală taxațiune.

Aci se poate aplica numai prețuirea după venitul curat eruat. Taxațiunea se va putea deci face exclusiv după renta pământului. Venitul curat se poate afla ușor din catastrul pentru darea de pământ și poate servi de basă sigură la taxațiune.

Pământul după natura sa este sau *pământ de arat, livadă* sau *pășune*, ori-ce s'ar cultiva temporal pe el. De aceea grădinile de pomi roditori, viile, plan-

tațiunile de hemeiu, etc. vor trebui să se taxeze ca și terenul de arat, câmpia sau pășunea, însă cu un adaus de 25—100%, după cum este durata și bonitatea culturii.

Abstragând de evenimente elementare extraordinare, pământul oferă totdeauna o rentă perpetuă, care înmulțită cu 100 și divizată prin procentul de interes, ne va da valoarea pământului de taxat.

C) Pădurile.

Analog cu realitățile se pot prețui și pădurile în două feluri: după venit și după prețul de realizare.

Taxațiunea se poate face astfel, că se va erua valoarea lemnului, la care se va adăuga valoarea terenului.

Acest fel de taxare însă este admisibil numai când se intenționează exploatarea pădurii, și această exploatare este permisă din punct de vedere silvanal.

Când însă pădurea nu se poate exploata, atunci taxațiunea se va face după venitul anual ce-l aduc lemnele ce se pot tăia, și nu se va putea lua nici decum în considerare terenul pădurii — care nu se poate exploata separat.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 3 Iunie 1902.

Târgul monetar internațional cu schimbarea lunii abia a oferit oare-care variațiune; dar noua situațiune, creată prin încheierea păcii în Africa sudică, oferă material abundent pentru combinațiuni cu privire la piața de bani în viitorul apropiat. Se așteaptă adevărat dela avântul ce va lua viața economică internațională în era păcii, o scumpire a banilor. Anii proximi vor face mari pretensiuni la târgul monetar, pentru că în decurs de cinci ani vor trebui replătite datoriile flotante ale Angliei, și acoperite trebuințele pentru reorganizarea armatei engleze, — în fine industria încă va păși cu pretensiuni, pentru-că aranjarea unei țeri așa mari, cum este teritorul pe care s'a purtat resbel, reclamă o mare sporire a producțiunii. Adevărat că și minele de aur din Transvaal vor fi mai productive, dar reorganizarea instalațiunii abia va putea ține pas cu cerințele pieței de bani și va trece încă timp în care se vor consuma sume mari pentru diverse investițiuni, până ce producțiunea aurului va fi ajuns în stadiul, în care se afla înaintea resbelului. Din toate acestea se poate prevedea o încordare a etalonului în Londra, din care ar putea urma pe lângă toată rezerva puternică a băncii engleze și urcarea discountului. Această suposițiune apare probabilă mai ales din cauză că discountul privat se mișcă tare aproape de rata băncii, și foarte ușor poate trece odată peste aceea. Cursul urcat al banilor din London a produs urcarea deviselor în livre sterling la Paris și Berlin. Ultima n'a produs pe nici una din aceste piețe urcarea discountului privat, deși cererea la Reichsbank a fost destul de mare. Reserva liberă de contribuțiune a Reichsbank-ului a scăzut la 370 milioane mărci.

*

Devaluarea argintului. Prețul argintului, după o mică reprisă a scăzut din nou și cunoscătorii referințelor susțin, că această reducere încă n'a intrat în stadiul ultim. Statistica arată, că deși prețurile argintului din anul 1872 încoace au scăzut cu aproape 65%, — în acelaș interval exploatarea argintului aproape s'a întreit. În anul 1872 producțiunea argin-

tului era: în America nordică 22,2, în Mexico 19,6 și în celelalte țări 15,1, deci în total 56,9 milioane Unze. În anul 1901 se cifra producțiunea argintului cu 59,6 milioane Unze în America nordică, 57,5 în Mexico, 14 în Australia și 44 în celelalte țări, așa dar cu totul la 175,7 milioane Unze. Aproape de sine se înțelege, că piața nu poate consuma cantitatea enormă de argint, ce se produce anual, cu deosebire după-ce pentru scopuri de monetizare în țările civilizate argintul se întrebuințează proporțional numai în cantități mici și anume pentru monetă măruntă. Cea din urmă batere mai mare de monete curente din argint s'a făcut nu de mult în Spania, dar și această țara a renunțat a continua cu baterea monetelor curente din argint, ceea-ce a avut de urmare ultima cădere repentină a prețului argintului. Despre prospectele argintului pentru viitor sunt deocamdată puține de dis. Nu este exchis că pe încetul Africa nordică și centrală va deveni un debușeu însemnat pentru metalul nobil alb, acolo adevă și acum indigenii dau preferință argintului față de aur. De asemenea trebuie recunoscut faptul, că întrebuințarea argintului în industrie crește din an în an și între anumite împrejurări va crește pe viitor în măsură încă și mai mare. —n.

AGRICULTURA.

Situațiunea agricolă.

În *Ungaria*. Din raportul ministerului de agricultură publicat la 30 Maiu a. c. dăm următoarele:

Tempul recoros, umed și ploios în decada a treia a lunii Maiu a făcut loc unui timp uscat și mai călduros. În urma acestuia dezvoltarea plantelor a devenit mai normală. Îndeosebi căldura a influențat în mod binefăcător asupra săcării. Toate semănăturile de toamnă și de primăvară și-au redobândit culoarea cea verde. De present însă agricultorii din întreagă țara sunt îngrijați de năduful ce s'a pornit.

Grânele de toamnă se desvoaltă acum normal. Rugina ce mai înainte se respândise în grad mare, în urma căldurii a început a perde din putere. Situațiunea grânelor în întreagă țara este indestulitoare.

Săcările s'au ameliorat mult în țările din urmă; timpul a fost favorabil cu ocaziunea înfloririi lor. Ele promit cu puține excepțiuni recoltă indestulitoare.

Oarzele de toamnă în general sunt în stare indestulitoare. Cele de primăvară încă s'au ameliorat; cu toate aceste, situațiunea lor nu se poate numi satisfăcătoare.

Ovesele, cu toate că și ele s'au ameliorat, totuși situațiunea lor în genere abia se poate considera indestulitoare.

Rapița este aproape de coacere în multe regiuni ale țării. Recolta va fi mai slabă de cum se aștepta până acum; totuși în unele locuri ea va fi încăva satisfăcătoare.

Cucuruzul a răsărit și s'a dezvoltat rău, în unele locuri a trebuit să se samene de a doua-oară. Săpatul prim este în curgere aproape pretutindenea; în genere situațiunea cucuruzului s'a ameliorat mult în urma căldurii din țările ultime.

Cartofii timpurii au fost săpați pentru prima dată, cei mai târzii se sapă acum; aceștia au rămas îndărăt în multe locuri, iar pe alocurea au putrețit din cauza multelor ploi.

Plantele de grădină, păstăioasele și soiurile de varză până acum s'au dezvoltat încet; de când însă au dat căldurile și dezvoltarea lor merge mai bine.

Hemeiul în țările călduroase din urmă a început a se desvolta bine.

Meiul în unele locuri a răsărit deja, în altele numai acum se samenă.

Situațiunea *cânepei și inului* este indestulitoare.

Plantațiunile de tutun se desvoaltă încet.

Napii de zahăr și de nutreț în genere se desvoaltă bine. În multe locuri ei au fost săpați și de a doua-oară.

Cositul prim al *luțernei* a dat rezultate parte mijlocii parte slabe. *Trifoiul* se desvoaltă mai rău decât luțerna; totuși și el a fost cosit în unele locuri.

Situațiunea *măzêrichei* în regiunile sudice este satisfăcătoare; în celelalte regiuni ea se desvoaltă mai încet.

Livezile și pășunile s'au ameliorat în timpul din urmă; totuși situațiunea lor în multe locuri este anunțată ca fiind nesatisfăcătoare.

Viile se desvoaltă bine.

Floarea pomilor vârtici a fost nimicită de ger. Pomii iernatici încă promit puțin.

*

Activitatea pe terenul economic a comisarului guvernial pentru Sécuiine. Cu 1 Iunie a. c., s'a început rezolvarea chestiunii sécuesci mult bucate. Acțiunea aceasta i-s'a încredințat lui *Sándor János*, fostul comite suprem al comitatelor Têrnava-mică și Murș-Turda.

„*Erdélyi Gazda*“, organul reuniunii economice ardelenene, în al cărei comitet central *Sándor J.* este membru, arată în un primarticol meritele acestuia pe terenul economic, timp de 10 ani, cât adevă a fost la cărma comitatului Têrnava-mică.

Reproducem și noi unele date din cele înșirate de „*Erd. Gazda*“; nu însă din alte considerațiuni, ci numai pentru motivul, ca să se vadă cum și în ce direcțiuni a lucrat bărbatul dela care se așteaptă mântuirea lui Israil, cum și pentru-că noi, trăind aproape în aceleași împrejurări ca și Sécuii, avem ardătoare trebuință de multe și mari reforme pe terenul economic, iar în acest scop șirele următoare nu pot fi pentru noi de prisos.

Îndată după instalarea sa în scaunul comitatului Têrnava-mică a organizat *comitetul economic* al municipiului, pe urma căruia a început să lucre cu spor și *reuniunea economică* comitatensă. Cu ajutorul acestora a stărui pentru introducerea unei economii mai raționale pe teritorul comitatului.

Fiindcă S. I. a ajuns comite în comitatul Têrnava-mică tocmai când filloxera pustiise înfloritoarele podgorii de acolo pe un teritor de 9000 jug., dânsul a luat în mână greaua muncă a *reconstruirii viilor*. La Jidveiu și Adâmuș a înființat — cu ajutor dela stat — *pepiniere* de altoit pe un teritor de 32 jug., iar la Blăjel a înființat o *colonie de viță americană*. Și de un fel și de altul s'au distribuit la sute de proprietari în total sute de mii vițe altoite și americane. În aceste pepiniere, și îndeosebi în cea dela Dicio-Sân-Mărtin, au învățat și învață mulțime de proprietari *altoitul și peste tot tractarea rațională a viței de vie*.

Totodată pentru conservarea viilor încă neatacate de filoxeră a mijlocit în mod gratuit *peatră vênătă*, care s'a distribuit și se distribue proprietarilor de vii mai sêraci. În urma acestei procedări stropitul viței

s'a generalizat in intreg comitatul. Pentru-ca peatra vênătă să fie la îndemână, in D.-S.-Mărtin s'a înființat un magazin anume in acest scop.

Pentru dezvoltarea pomêritului a înființat o școală de pomi, din care s'au distribuit școalele comunale și proprietarilor multe mii de meri, peri și frăgari; iar de pe un teritor de 18 jug. plantat cu răchită s'au distribuit gratuit nuiele pentru împletirea corfelor, și cu mii de altoi a făcut ca o grădină intreg comitatul.

Pentru cultura animalelor și anume pentru procurarea de reproductori comunali a mijlocit dela stat in 110 casuri imprumuturi fără interese. De present sunt distribuite astfel de imprumuturi fără camete in sumă de K 5800.—. In 163 casuri a mijlocit pe seama comunelor dela ministerul de agricultură 55 reproductori cu totul gratuit, 105 cu prețuri scădute, iar 108 pe lângă favorul de a plăti datoria in rate și fără camete. A aranjat expoziții de vite și pentru incurajarea micilor agricultori a distribuit premii insemnate.

Pentru răspândirea stupăritului rațional a înființat stupării in 5 localități ale comitatului. Aceste sunt manipulate de învățătorii dela școalele de stat din acele comune. Cu aceste s'a avut in vedere nu numai popularizarea stupăritului ci și instruirea școlarilor in acest ram economic. Școlarilor cari fac cel mai mare spor in stupărit li se dăruiesc an de an câte un stup.

Pentru răspândirea cunoștințelor economice a dispus să se țină prelegeri economice in 56 comune ale comitatului. Astfel de prelegeri s'au ținut 310 cu 12.000 ascultători, mici agricultori, cărora li s'au distribuit 5260 broșuri instructive populare.

Pentru exercitarea industriei s'au ținut cursuri de împletit corfe și obiecte de papură, la cari au primit instrucțiune gratuită numeroși tineri și adulți.

A întocmit excursiuni economice in 1898 la domeniul dela Mezöhegyes, in 1899 la colonia de vierit a statului dela Pauliș și la expozițiunea din Segedin, in 1900 la școala economică dela Geoagiul-de-jos. La aceste au participat proprietari mici și mijlocii pentru a-și câștiga prin intuițiune proprie cunoștințe pentru purtarea unei economii mai raționale cu mijloace perfecționate.

A înființat cu ajutor dela ministeriu biblioteci populare in 24 comune.

A îngrijit ca locuitorii să fie neintreput in curent cu prețurile dela bursa de cereale.

In 1897 și 1898 a mijlocit imprumuturi de semênță pentru semênat pe seama a 300 mici proprietari.

A înființat mai multe colonii de galițe.

A cumpărat pe seama reuniunei agricole un teritor de 107 jug. in D. S. Mărtin, tot pentru reuniune un teritor de 50 jug. pe care s'a înființat arboricultură de model și 15 jug. cari au fost deja plantate cu viță americană.

A stăruit pentru dezvoltarea industriei comerțului și circulațiunei. In acest scop linia ferată de pe valea Têrnavei-mici — care in locul prim este meritul dên-sului — face nespuse servicii.

A mijlocit ajutoare fără interese pe seama insoțirilor industriale.

A organizat comerțul cu oue, și in acest scop s'a acuirat o hală centrală.

A sprijinit toate întreprinderile comerciale și industriale.

A luat parte activă la lucrările reuniunii economice din Ardeal, etc.

In direcția aceasta — se speră că — are să lucre S. I. și pe viitor, firesce, cu ajutor dela stat, anume: pentru construirea de linii ferate; pentru a

da de lucru poporațiunii ca să poată trăi; pentru a-i mijloci imprumuturi ieftine, spre a-și scutura poverile; pentru dezvoltarea agriculturii, industriei și comerțului; pentru înlăturarea efectelor apăsătoare ale crizei economice; pentru a împedeca scăderea moralității, ș. a.

Iată o mulțime de chestiuni importante, cari trebuie să ne preocupe și pe noi.

INDUSTRIE.

Alianța industriașilor din Ungaria. Marii fabricanți din Ungaria au ținut la 29 Maiu a. c. adunarea lor de constituire intr'o coaliție, al cărei scop principal este dezvoltarea industriei din țeară. Oratorii adunării au arătat că dispozițiunile legislative și ordonanțele regimului, referitoare la o mare parte a ramilor industriali sunt deja invecchite, indeosebi in ce privesc industria morăritului, a spirtului, a rafinării petrolului, a oleului brut, etc.; au arătat mai departe, că interesele industriei de fabrică nu sunt reprezentate cum se cuvine in corpurile legiuitoare, și că aceasta este o pedecă insemnată in calea progresului ce industria de fabrică trebuie să facă.

Intre pedecile avântului industrial se numără și următoarele: industriașul ungar, cu puține excepțiuni, este bun industriaș, dar slab om de afaceri; are puțină inclinare spre întreprinderi și in tot înțelesul cuvântului este sclav proverbului: mai bine ați o vrabie decât mâne o dropie, sau românesce: mai bine ați un ou decât la Paști un bou. In concurența universală numai puține fabrici țin pasul și încă și mai puține stăruie a desvolta mobilitatea și iubirea de jertfire care o desvoaltă, s. ex., marea industrie germană in scopul de a deschide debușeuri pe piețele externe. Iar fabricile cari apelează la pârținirea publicului din țeară și la springinul guvernului n'ar trebui să înființeze cartele comune cu fabricile austriace de aceeași categorie.

Alianța va stăruie că in ce se referă la materiile brute, semifabricatele și recuisitele de fabrici membrii să fie cât mai puțin avisați la alte țeri. In acest scop se va constata: de cari și ce fel de articole au trebuință fabricile din alianță; că aceste articole in ce cantitate se aduc din străinătate și că cu privire la cari nu se poate încă susține concurența. După constatarea acestora, alianța va stăruie ca materiile brute și semifabricatele importate să se lucreze aici in țeară, înființând astfel de fabrici cari să satisfacă aceste trebuințe. Alianța va stăruie să între in legături cu clasa comercianților din țeară, ca in chipul acesta încă să favorizeze dezvoltarea industriei.

Mai amintim, că la alianța din vorbă s'au atașat până acum 245 mari fabricanți și 11 insoțiri de specialitate cu 382 membri ai lor. Astfel alianța are 256 membri cari plătesc K 46.710 taxe pe an.

Intre numeroasele fabrici și firme înșirate in lista membrilor n'am dat de nici un nume românesc.

+

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„Economia“ este numele noului institut financiar pe acțiuni, proiectat a se înființa in opidul Cohalm (comitatul Têrnavei mari), care după cum spun fundații in prospect, e chemat să desvoalte spiritul de

economisire și să procure ȋeranului nostru creditul necesar. Capitalul social s'a statorit cu K 60,000— împărțit în 600 acțiuni à K 100—, care se poate urca sau reduce până la numărul acțiunilor subscrise. La subscriere sunt a se plăti 10% adecă 10 K de acțiune și alte 2 K de fie-care acțiune ca taxă de inscriere. Celelalte 90% se vor plăti la termenele, ce se vor stabili prin adunarea generală constituantă, dar nu mai mult ca 10% de-odată și nici în intervale mai scurte ca 30 de zile. Se pot însă plăti mai multe rate, eventual întreagă valoarea de-odată, în care cas se garantează subscriitorilor 5% interese dela ratele solvite anticipativ.

Subscrierea se încheie la 31 Iulie 1902 n.

Membrii fundatori își rezervă dreptul a alege prima direcțiune pe cei dintăiu 3 ani și sunt următorii: *Iosif Lup*, paroch Stena; *Ioan Buzea*, asesor opidan Cohalm; *Ioan Brotea*, paroch Mateiaș; *Sofroniu Roșca*, paroch Ungra; *Ioan Ursu*, învățator pens. Căta; *Ioan Seracu*, proprietar Cohalm; *George Andron*, învățator Ungra; *Ioan Grancia*, proprietar de moară Jibert; *Nicolae Bucșa*, econom Cohalm; *Ieronim Buzea*, preot-capelan Stena; *Ioan Bercan*, paroch Mercheașa.

Ideea înființării unei casse de păstrare românești în Cohalm este cu atât mai laudabilă, că deși sunt în comitatul Târnavei-mari câte-va orașele și opide ca: Sighișoara, Mediaș, Agnita, Cohalm, etc. totuși numai în celalalt punct extrem al comitatului, în Șeica-mare, mai există o cassă de păstrare românească. O listă de subscriere se află și la redacțiunea noastră.

*

Din registrul firmelor. „*Racoțana*“ în Șeica-mare. Șters: Dumitru Deac. Inregistrat: Ioan Dordea.
— „*Timișiana*“ în Timișoara. Șters: Costa Manyu.
— „*Ulpiana*“ în Grădiște. Șters: Pop Avel Bociat, Simon Herman. Inregistrat: Romul Raca, Dr. Gavriil Suciș și Paska K.

Posta Redacțiunii.

„In afacerea „*Chișodanei*“. Vom reveni la scrisoarea DV. în Nr. proxim.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 4 Iunie 1902.

Grâu de Bănat	prima per 50 kg. vinde	9-15— 9-50
„ „ Tisa	„ „ „ „	9-25— 9-70
„ „ Pesta	„ „ „ „	9-20— 9-60
„ „ Alba-reg.	„ „ „ „	9-20— 9-60
„ „ Bacica	„ „ „ „	9-05— 9-40
Secară	„ „ „ „	7-25— 7-45
Orz	„ „ „ „	5-75— 6-20
Ovês	„ „ „ „	7— 7-50
Porumb	„ „ „ „	5-05— 5-20
Rapiță	„ „ „ „	— —
Untură de pore B.-Pesta	„ „ „ „	— —61-50
Slănină (clisă)	„ „ „ „	55—56-50

Bursa de București.

Cursul din 4 Iunie 1902.

Renta amort. 1881 de 5%	vinde Lei	97 ¹ / ₄
„ „ internă 5% <td>„ „</td> <td>—</td>	„ „	—
„ „ 274 mil. 4% <td>„ „</td> <td>85¹/₄</td>	„ „	85 ¹ / ₄
„ „ 1898 4% <td>„ „</td> <td>84¹/₄</td>	„ „	84 ¹ / ₄
Fonciare rurale 5% <td>„ „</td> <td>97¹/₄</td>	„ „	97 ¹ / ₄
„ „ „ 4% <td>„ „</td> <td>86³/₄</td>	„ „	86 ³ / ₄
Sris. fonc. urb. București 5% <td>„ „</td> <td>85¹/₄</td>	„ „	85 ¹ / ₄
„ „ Iași	„ „	78 ³ / ₄

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 4 Iunie 1902.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
Datoria publică comună.			
5	Renta unit. Banenote, Mai, Nov., 16% dare	101-90	101-80
5	„ „ arg. Ian., Iulie. 16% „	101-75	101-80
4	Losuri d. a. 1854 à fl. 250— v. c. 20% „	194-50	194-50
5	„ „ 1860 à fl. 500— „ 20% „	154—	154—
5	„ „ 1860 à fl. 100— „ 20% „	185—	186—
—	„ „ 1864 à fl. 100— „ 20% „	255—	252—
Datoria publică austriacă.			
4	Renta austr. aur., scut. de dare	120-90	121—
—	„ „ Cor.	99-90	100-20
3 ¹ / ₂	„ „ de invest.	91-20	—
Datoria publică ungară.			
4	Renta ung. aur. . . . . scut. de dare	120-80	121-25
4	„ „ Cor. . . . . „ „	98-05	98—
4 ¹ / ₂	Impr. C. ferate d. a. 1889, aur, „ „	120-40	120-75
4 ¹ / ₂	„ „ „ „ 1889, arg. „ „	101—	100-75
4 ¹ / ₂	„ „ „ „ 1876, aur. „ „	120-40	120—
4	„ „ „ „ ungu. cu premii à 100 fl.	203—	204—
4	„ „ p. regul. Tisei . . . . . sc. de dare	163-75	164-75
4 ¹ / ₂	Oblig. ung. de regalii . . . . . „ „	101-10	100-80
3	Impr. p. regul. Porții de fier . . . . . „ „	86-50	86—
4	Oblig. rurale croato-slavone . . . . . „ „	98—	98-50
4	„ „ ungare . . . . . „ „	98-70	99—
Alte datorii publice.			
5	Los. p. regularea Dunării, à 100 fl.	107-50	—
5	Obl. Soc. Temeș-Bega	97-60	97-50
5	Imp. cu prem. al orașului Viena	106-40	—
3	„ „ sârbesci à 100 fr.	85-25	—
—	Oblig. cu premii a C. fer. turc. à 400 fr.	107-50	—
—	Impr. bulgar 1889	102-25	104—
Scrisuri fonciare și a. a.			
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	98—	—
3	„ „ „ „ cu premii, 1880	269-50	—
4 ¹ / ₂	Banca austro-ungară	101-40	101-40
4	„ „ „ „	101-40	101-40
4 ¹ / ₂	Banca comerc. ung. Pesta	101-75	102—
4 ¹ / ₂	Obl. com. ung., Pesta, amort.	—	106-25
4	„ „ „ 50 ani	98-25	101-50
4	„ „ Casei de păstr., cap., Pesta	105-50	96-75
4 ¹ / ₂	Inst. de credit fonciar ungar	97—	101-25
4	„ „ „ „	98-40	98-50
5	Banca hipotecară ungară	101-75	102-25
4 ¹ / ₂	„ „ „ „	102—	102-25
4	„ „ „ „ cu premii	258—	127-50
4 ⁰ / ₁₀	Casa de păstrare regnic. Pesta, 50 ani	96-80	98—
5	Albina, Sibiu	—	102—
4 ¹ / ₂	Casa de păstrare Sibiu, em. IV.	—	101-50
4 ¹ / ₂	Inst. de credit fonciar Sibiu, em. VI.	—	101-50
Losuri.			
	Basilica, à fl. 5—	20-10	21—
	Credit, à fl. 100—	443—	443—
	Clary, à fl. 40— v. c.	185—	—
	Soc. p. Navig. Dunăreană, à 100 fl. v. c.	—	—
	Buda, à fl. 40—	195—	195—
	Pálffy, à fl. 40—	190—	190—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	58—	59—
	„ „ ungară, à fl. 5—	30-25	31—
	Rudolf, à fl. 10—	85—	—
	Salm, à fl. 40— v. c.	239—	—
	Salzburg, à fl. 20—	78-25	—
	St. Genois à fl. 40— v. c.	274—	—
	Impr. cu prem. al oraș. Viena, 1874	431—	—
	Triest, à fl. 50—	250—	—
	„ <i>Jó sziv</i> “, à fl. 4—	—	11-25
Valute.			
	Galbini austr. sau ung.	11-37	11-39
	„ c. reg.	11-33	11-32
	Napoleon'or (20 frei sau 8 fl. v. a.)	19-09	19-12
	20 Marce germ. aur	23-54	23-54
	5 ruble rusesci	—	2-54
	Bilete germ. 100 M.	117-42	117-45
	„ franc. 100 Fr.	93-80	95-55
	Ruble, bilete, 100	254-25	—
	Lei românesci, 100	—	95-25

Prețul per bucată

Călimănesci-Căciulata,

stațiune balneară în România, județul Vâlcea, în valea Oltului,

încungiurată de munți și scutită de vânturi,

la 270 metri înălțime deasupra mării.

Are mai multe izvoare cu apă sulfuroasă ce conține și multă sare și iod.

La $\frac{1}{2}$ km. depărtare se află vestitul izvor Căciulata.

Vindecă radical: Reumatism cronic, boale de rinichi (piatră, năsipul), beșică, uretră și prostată, scrofulosă, sifilis învechit, morbi de piele.

Hôtel confortabil cu 150 camere. — Restaurant bun. — Plantațiuni frumoase în jurul stabilimentului și pe un ostrov de 30 ha. — Lumină electrică. — Musică militară. — Stațiune de cale ferată.

Sesoul: 1 Iunie — 30 August st. v.

(La acest stabiliment se fac de present mari reparațiuni și îmbunătățiri, cari se vor termina la începutul lui Iunie v., încât în viitor se vor pute să satisfacă toate pretențiile publicului).

The Standard Life Assurance Company

(„Standard“, societate de asigurare asupra vieții).

Fondată la 1825.

Guvernator: Principele Buccleuch and Queensberry. — *Sediul:* Edinburgh, 3 George Street. — *Filiala pentru Ungaria:* Budapesta, str. Kossúth 4. — *Reprezentanța pentru Transilvania și Banat:* Sibiu, str. măcelarilor 15, unde se pot adresa și se rezolvă corespondențe în limba română.

Venituri anuale . . . K 28.800.000—

Averea societății . . . K 230.000.000—

Profit împărțit . . . K 150.000.000—

Asigurări plătite . . . K 478.000.000—

Societatea „Standard“ contractează ori-ce asigurări asupra vieții, oferind garanții depline, împreună cu condițiunile cele mai liberale și primele cele mai eține.

Extras din tablele de prime.

(Prime anuale (in Coroane) după un capital asigurat de K 1000.—).

Asigurări pentru cas de moarte.

(Primele se plătesc până la moarte).

Etatea	Prima anuală	Etatea	Prima anuală	Etatea	Prima anuală
20	16-30	33	21-50	46	33-90
21	16-50	34	22-10	47	35-30
22	16-70	35	22-80	48	36-80
23	17—	36	23-50	49	38-30
24	17-30	37	24-40	50	39-80
25	17-70	38	25-20	51	41-50
26	18—	39	26-10	52	43-30
27	18-50	40	27—	53	45-30
28	19—	41	28—	54	47-30
29	19-50	42	29—	55	49-50
30	19-80	43	30-10	56	51-80
31	20-40	44	31-30	57	54-30
32	20-80	45	32-50	58	56-90

Asigurări pentru cas de moarte.

(Cu plata primelor limitată).

Etatea	Prima de plată de timp de 10 ani	Prima de plată de timp de 20 ani	Etatea	Prima de plată de timp de 10 ani	Prima de plată de timp de 20 ani
20	39-20	24-30	35	49-50	31—
21	39-50	24-50	36	50-50	31-70
22	39-90	24-80	37	51-50	32-50
23	40-30	25—	38	52-50	33-20
24	40-80	25-30	39	53-70	34—
25	41-30	25-70	40	54-80	34-90
26	41-90	26—	41	56-10	35-80
27	42-60	26-50	42	57-30	36-70
28	43-30	27—	43	58-60	37-70
29	44-10	27-50	44	60—	38-70
30	45—	28—	45	61-30	39-70
31	45-80	28-60	46	62-70	40-80
32	46-70	29-20	48	65-60	43-10
33	47-60	29-80	50	68-70	45-80
34	48-50	30-40			

Asigurări mixte.

(De plată în cas de moarte ori la ajungerea unei anumite etăți).

Etatea	Suma asigurată se plătesc în cas de moarte ori la etatea de ani			
	50	60	65	70
20	27—	20-60	18-80	17-50
22	29-10	21-70	19-50	18-20
24	31-50	22-90	20-50	19—
26	34-60	24-40	21-60	19-90
28	38-30	26-20	23—	21—
30	42-90	28-30	24-70	22-10
32	48-50	30-80	26-50	23-90
34	55-60	33-70	28-60	25-60
36	64-80	37—	31—	27-50
38	77—	41-10	33-90	29-70
40	94-30	46—	37-20	32-20